

Hoe gaan we om met de Aziatische Hoornaar?

Hoe houden we
het imkeren
leuk?

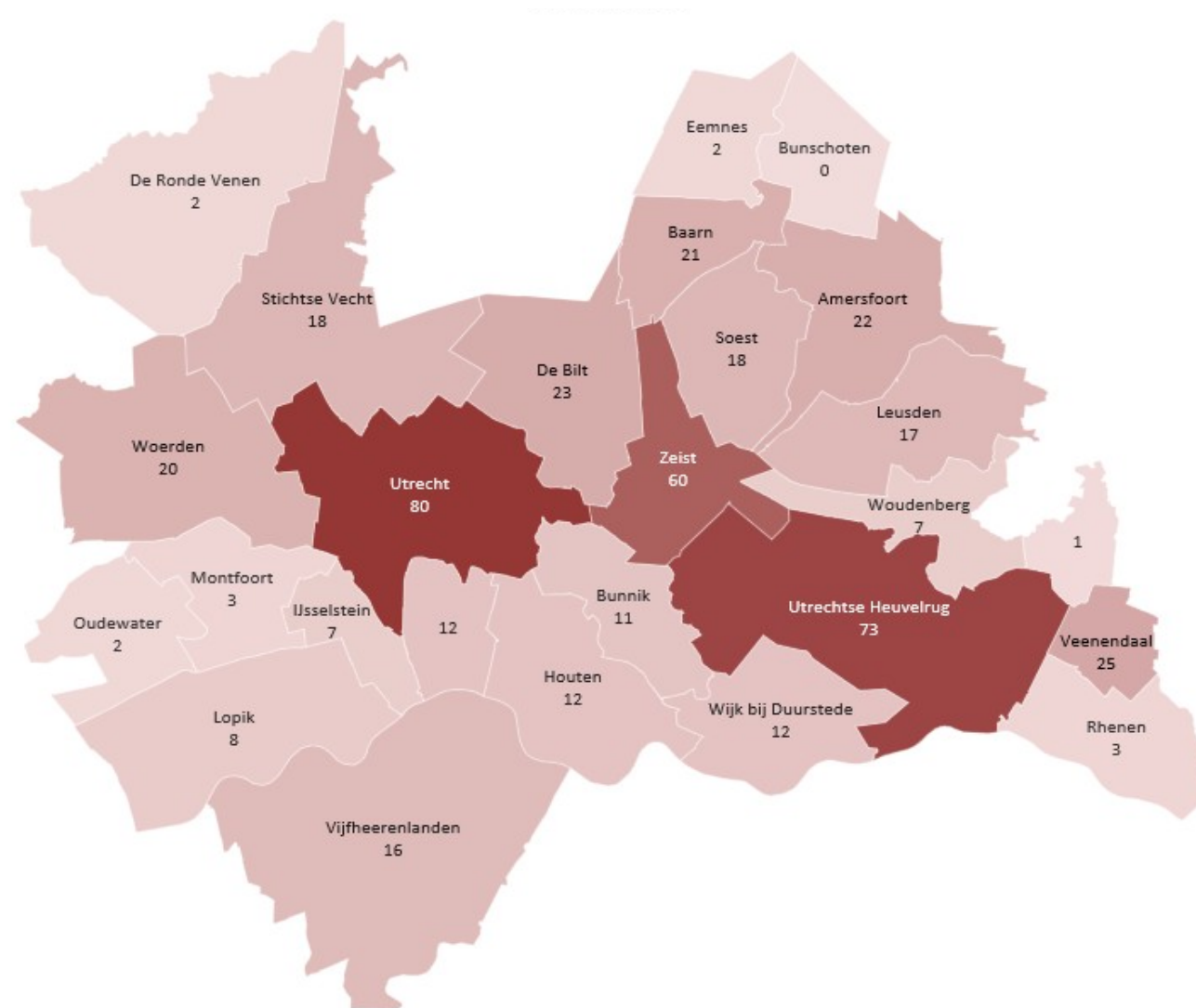
Verspreiding Nederland 2023 -2025 en prognose 2026

Provincie	Aantal nesten				Provincie (land) oppervlakte (km2)	Dichtheid nesten Aantal per km2	Prognose nesten 2026	
	2023	2024	2025	factor 24-25			Aantal	Dichtheid
Noord-Brabant	164	771	3894	5,1	4905,46	0,79	19.667	4,01
Zeeland	272	568	1955	3,4	1782,12	1,10	6.729	3,78
Limburg	93	290	1742	6,0	2146,61	0,81	10.464	4,87
Zuid-Holland	41	145	892	6,2	2700,07	0,33	5.487	2,03
Gelderland	12	172	674	3,9	4963,71	0,14	2.641	0,53
Utrecht	9	86	490	5,7	1485,46	0,33	2792	1,88
Noord-Holland	3	40	209	5,2	2664,82	0,08	1.092	0,41
Overijssel	1	58	134	2,3	3319	0,04	310	0,09
Flevoland	1	31	57	1,8	1411,63	0,04	105	0,07
Drenthe	1	24	26	1,1	2632,65	0,01	28	0,01
Friesland	2	6	17	2,8	3335,62	0,01	48	0,01
Groningen	0	13	11	0,8	2323,94	0,00	9	0,00
Totaal	599	2204	10101				49372	

NBV

NEDERLANDSE
BIJENHOUDERSVERENIGING

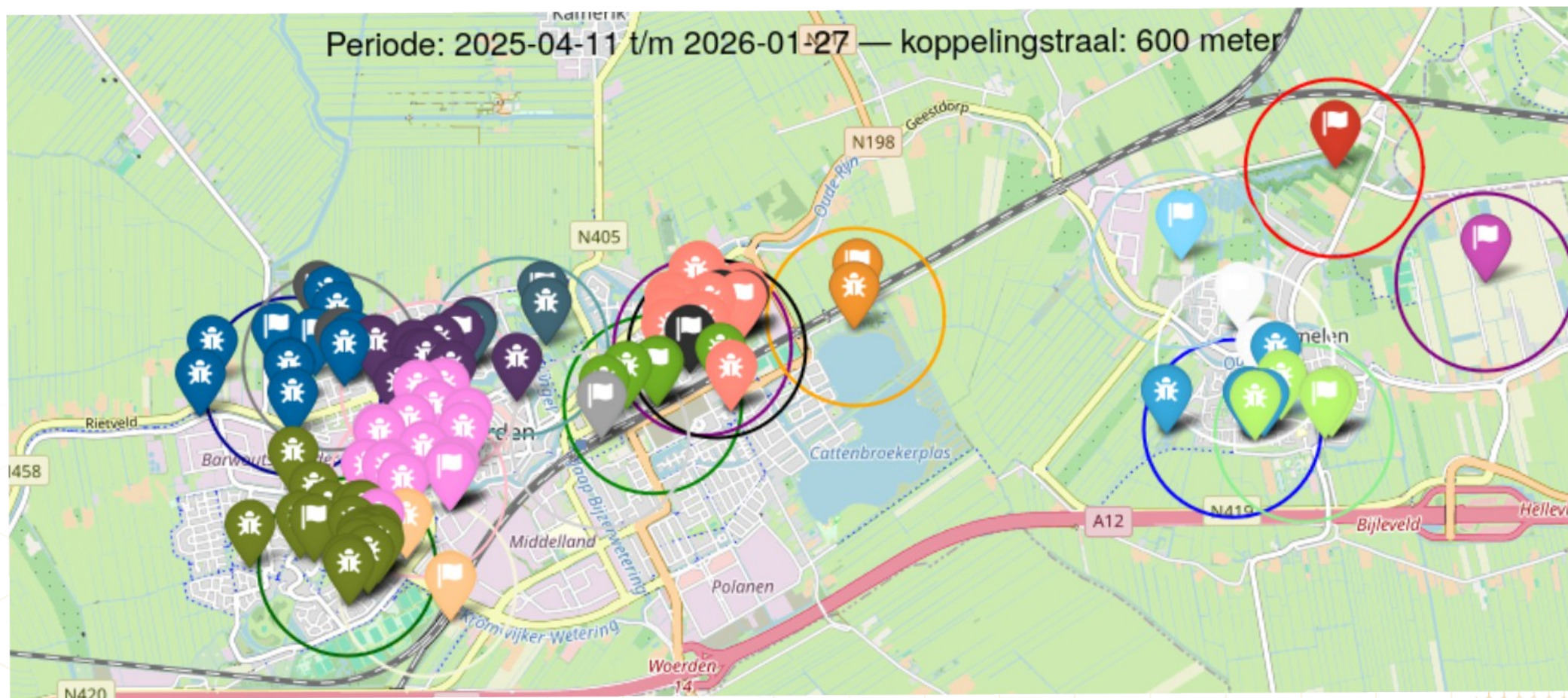
Provincie Utrecht nesten per gemeente 2025

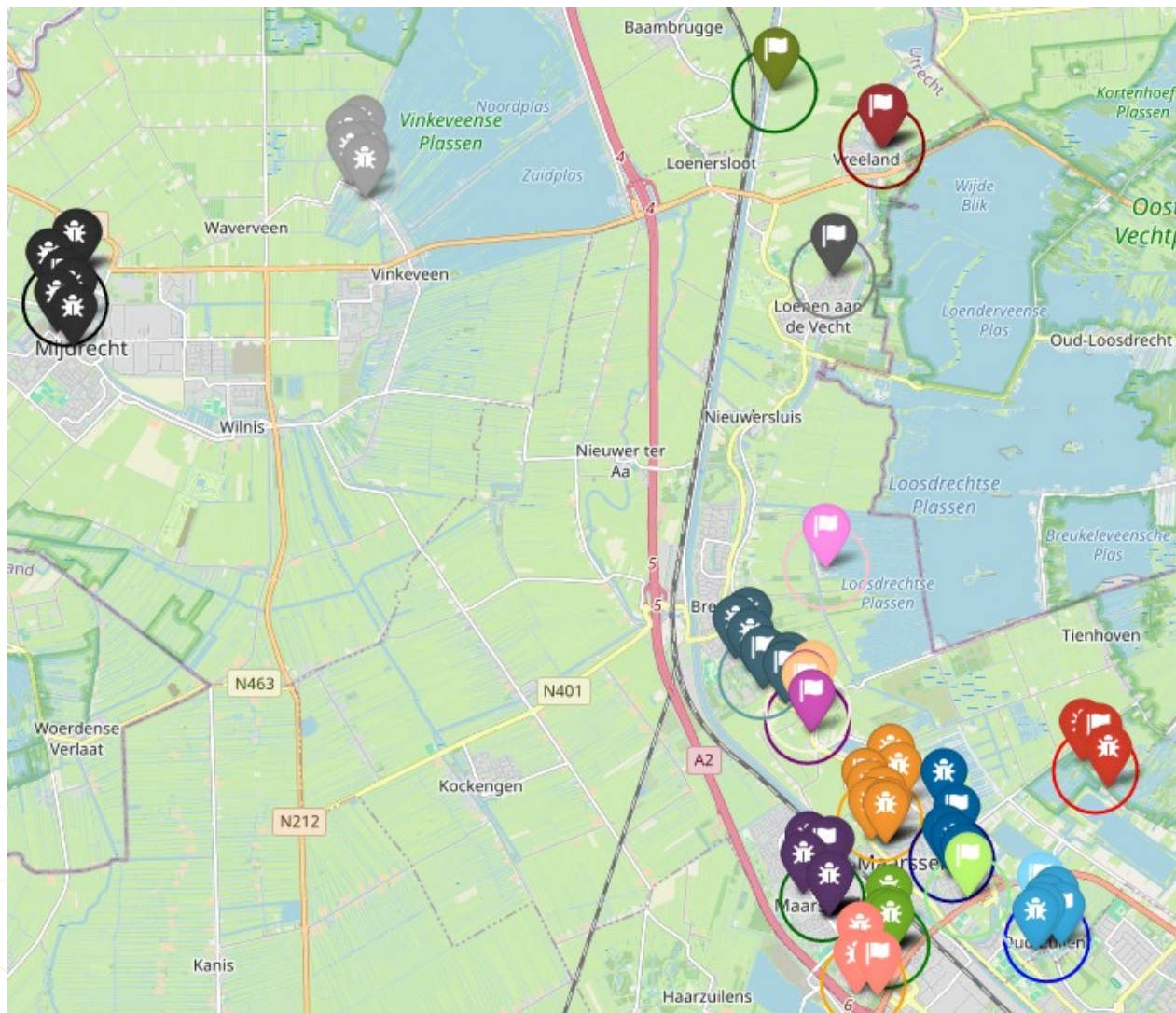
NBV

NEDERLANDSE
BIJENHOUDERSVERENIGING

Verspreiding in gebied van Oudenrijn Imkers

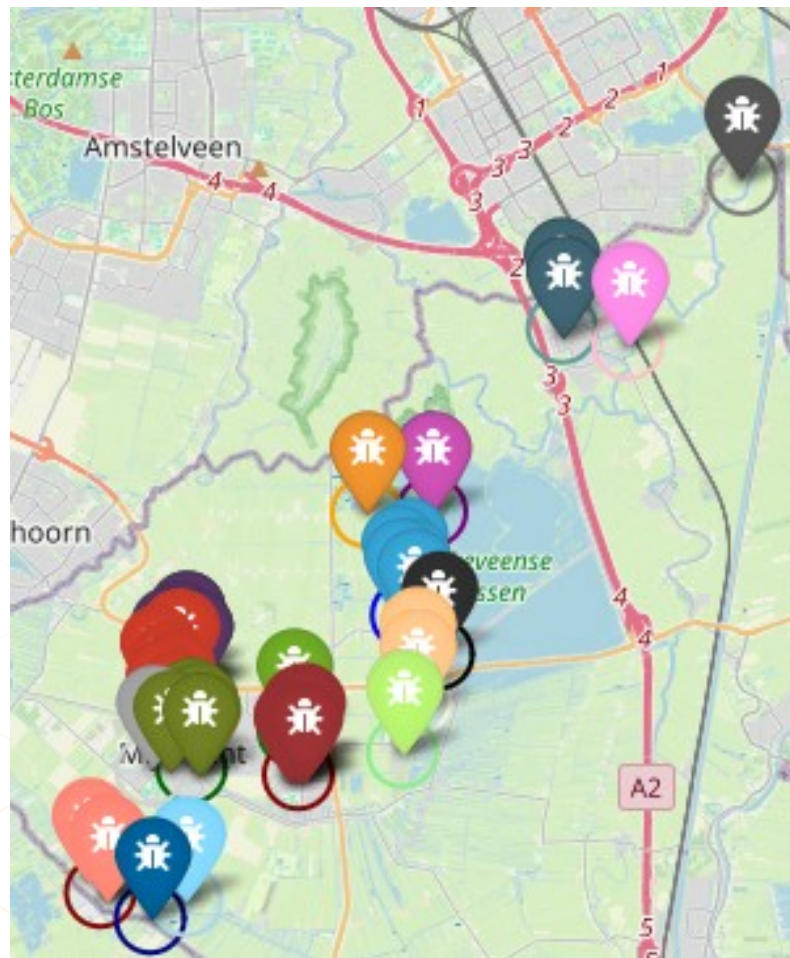
Verspreiding in gebied van Oudenrijn Imkers

NBV

NEDERLANDSE
BIJENHOUDERSVERENIGING

Verspreiding in gebied van Oudenrijn Imkers

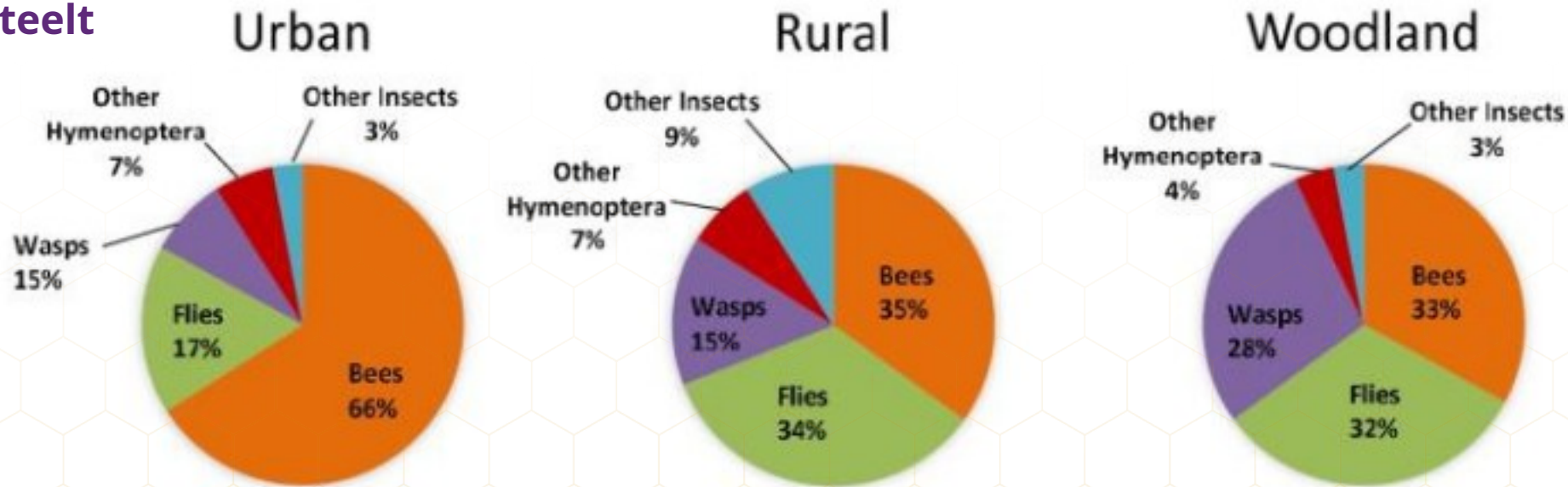

NBV

NEDERLANDSE
BIENHOUDERSVERENIGING

Welke impact heeft de Aziatische Hoornaar?

- 1 nest consumeert 11 kg insecten < 100.000 beestjes
- Biodiversiteit
 - Directe schade door minder bijen, wespen, vliegen, etc.
 - Indirecte schade door minder voedsel voor inheemse insecteneters
 - Minder bestuivers waardoor goede bestuiving onder druk komt
- Imkerij
- Fruitteelt

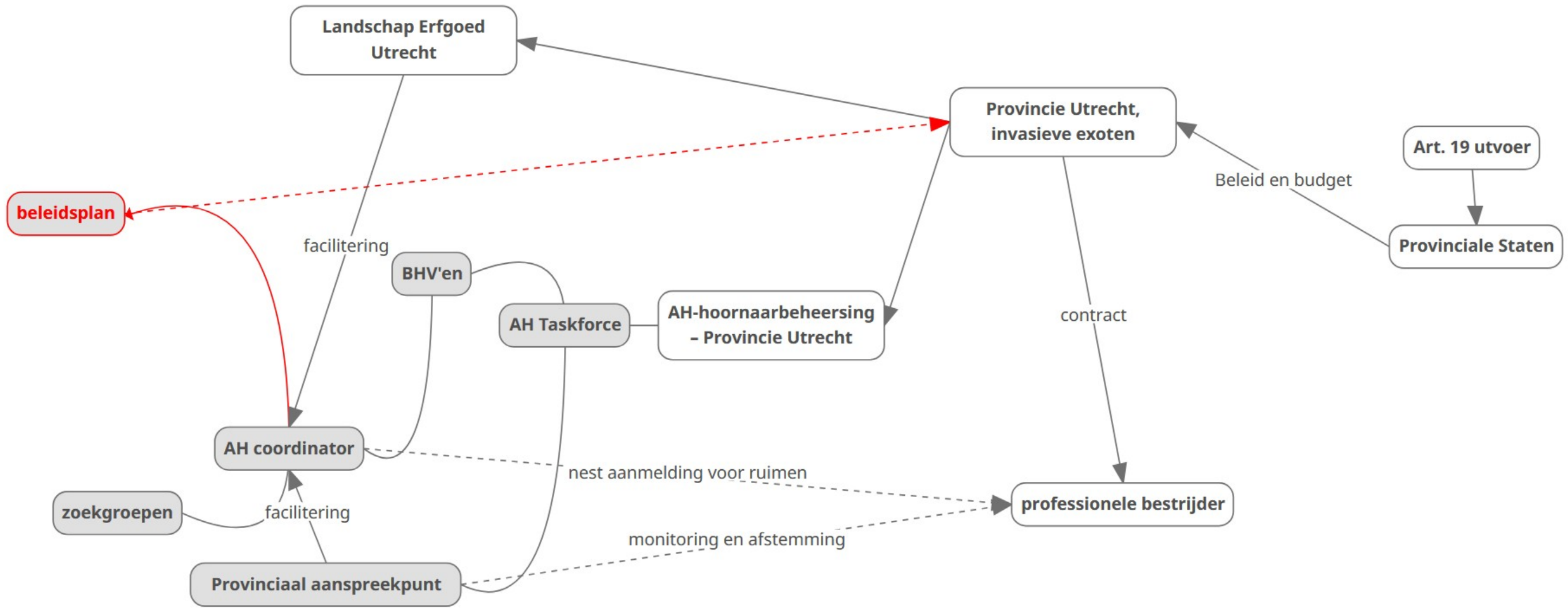
Adapted from Villemant *et al.* (2011) In: Fedele E., et al, 2019

PROVINCIE UTRECHT

- Provincies bestrijden en beheersen invasieve exoten om de biodiversiteit te beschermen. Dit houdt in dat provincies voor de al wijdverspreide soorten bestrijdingsprojecten prioriteren in natuurgebieden en/of gebieden met biodiversiteitsbelang.
- ***Op de Aziatische hoornaar is Artikel 19 van de Europese Invasieve Exotenverordening van kracht. Dit betekent dat Nederland verplicht is om doeltreffende maatregelen te nemen om de soort te beheersen. De provincies dragen hiervoor de verantwoordelijkheid.***
- Invasieve exoten houden zich uiteraard niet aan lands- of provinciegrenzen. Voor soorten zoals de wasbeer en de Aziatische hoornaar is er daarom nauw contact met onze buurlanden, en voor de rosse stekelstaart zelfs met het Verenigd Koninkrijk. Ondanks dat provinciebesturen beleidsvrijheid hebben hoe om te gaan met bepaalde gevestigde exoten wordt er interprovinciaal wel afstemming gezocht. Via de Taakgroep Invasieve Exoten delen we informatie, ervaringen en actualiteiten zodat de opmars van invasieve exoten zo efficiënt mogelijk gevolgd en (hopelijk) voorkomen kan worden.

AH organisatie – Provincie Utrecht

Het is **jouw** wereld

Landschap+
Erfgoed Utrecht

Landschap Erfgoed Utrecht

Deze is gevestigd aan:

Bunnikseweg 25

3732 HV De Bilt

030 - 220 55 34

<https://www.landschaperfgoedutrecht.nl/>

Status van besluitvorming Provincie Utrecht

- In begin december 2025 is door de Beleidsmedewerker Invasieve Exoten van de provincie een adviesstuk ter besluitvorming ingediend bij de gedeputeerde.
- Daar is een besluit genomen.
- De vervolgstappen daarna zijn:
 - Brief naar de Provinciale staten die hopelijk uiterlijk 24 feb goedgekeurd wordt door de Gedeputeerde Staten
 - Dan wordt de brief verstuurd aan de Provinciale Staten en worden wij ook geïnformeerd.
 - Dus in week 24 feb zouden we duidelijkheid moeten hebben.

Uitgangspunten- AH coördinatoren Utrecht

- Provincie Utrecht zet ook voor 2026 in op het weghalen van alle gevonden nesten.
- Vrijwilligers kunnen veilig embryo- en laag risico primaire nesten ruimen mits daarvoor de beschermende middelen beschikbaar worden gesteld.
- Gezien de gevaren en de toch al beperkte vrijwilligers capaciteit is het niet wenselijk om vrijwilligers secundaire nesten te laten weghalen. De meningen zijn hierover verdeeld en er zijn vrijwilligers die in het geval van een budget conflict dit als een mogelijke optie zien. Echter zijn hiervoor wel de middelen (stofzuigers, bescherming en opleiding) nodig die een behoorlijke investering vragen.
- Imkers zijn geen ongediertebestrijders!
- Gebruik van selectieve vallen is een effectief middel om in het voor en najaar koninginnen weg te vangen. De praktijk leert dat de zorg voor veel bijvangst bij het voorgeschreven gebruik onterecht is. ([article beecraftv2.pdf](#))
- De praktijk leert dat het gebruik van Trappit en feromoon makkelijker en effectiever is dan het zelf maken van lokvloeistof.
- Ondanks dat er maximaal ingezet wordt op bestrijding dienen we rekening te houden met de aanwezigheid van de AH en de effecten die dit kan hebben op de bijenvolken. Praktijk in het buitenland leert dat veel bijenvolken het loodje leggen en veel imkers ermee stoppen. Er dient aandacht te zijn voor het beschermen van bijenvolken en het helpen van de imkers.
- Het is belangrijk dat meldingen via [waarneming.nl](#) opgevolgd worden zodat men(burgers) nut en noodzaak van het melden blijft zien. De procedures en verantwoordelijkheden dienen dan ook zodanig te zijn dat alle meldingen snel en accuraat opgepakt/terug gemeld worden. In Gelderland is door de gewijzigde inzet van Natuurlijk Rob de validatie in Waarneming.nl noodgedwongen lokaal overgenomen.
- Kosteneffectief inzetten van het beschikbare provinciale budget.
- Slim (planning en middelen) omgaan met het conflict tussen de tijd van vrijwilligers voor het zoeken van secundaire nesten en de imker activiteiten.

Wat is ons plan?

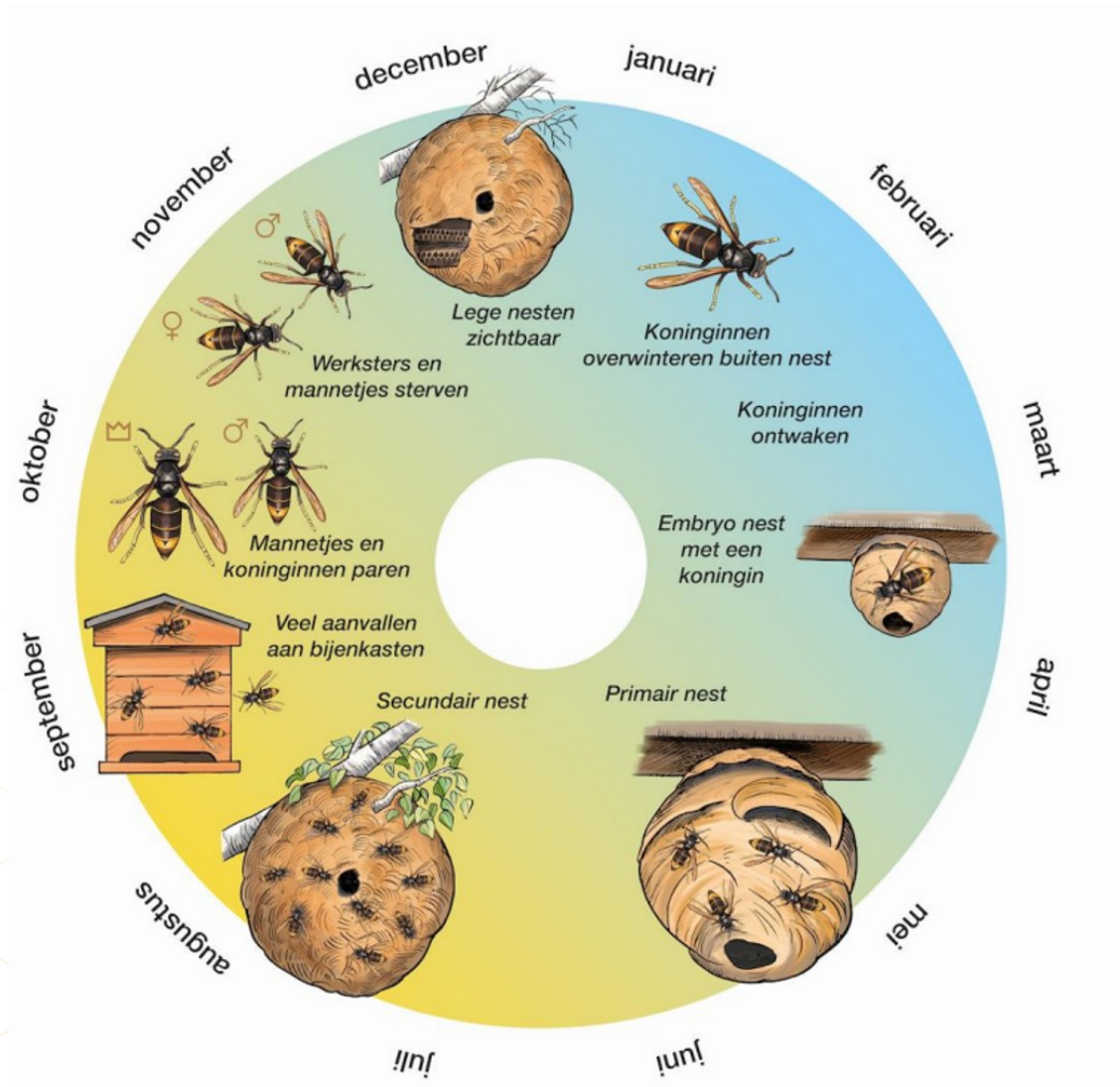
<u>Strategie</u>	<u>Verantwoordelijke</u>	<u>Bekostiging</u>	<u>Beleidslijn</u>
A. Selectieve vallen	Imkers, burgers	provincie, gemeenten	Vallen beschikbaar stellen, communicatie versterken om burgers te mobiliseren
B. Zoeken van nesten	Zoekgroepen, LEU	Provincie, vrijwilligers	Tooling, opleiding, beloning per nest
C. Weghalen embryonesten	Zoekgroepen	Provincie, gemeenten	Materialen beschikbaar stellen
D1. Weghalen primaire nesten	Imkers	Provincie, gemeenten	Natuurvriendelijke verwijdering, snelle respons, laag risico nesten door imkers, beloning per nest
D2. Weghalen primaire nesten	Professionals	Provincie, gemeenten	Natuurvriendelijke verwijdering, snelle respons (vrijwilligers ruimen niet)
E. Weghalen secundaire nesten	Professionals	Provincie, gemeenten	Natuurvriendelijke verwijdering, snelle respons (3-4 dagen)
F. Bescherming bijenvolken	Imkers, IN, NBV	Imkers	Opzetten van projecten om de beschermingsmaatregelen in de NL-situatie toe te passen
G. Provincie verlegt focus op beheersing in natuur- en risicogebieden			Focus op bescherming van eigen volken

Wat hebben we nodig voor de uitvoering?

Strategie	Bekostiging door	Middelen	lopende kosten 2026	Eenmalige kosten
a. selectieve vallen	Provincie, gemeenten	Selectieve vallen, Trappit en feromoon lokstof	€ 10.400	€ 17.200
b. zoeken van nesten	Provincie, gemeenten	Zoekkits, Trappit, zender sets en vervangende zenders, vergoeding vrijwilligers,	€ 11.950	€ 5.700
c. weghalen embryonesten		Bevriezingsspray, Plastic containers	opgenomen in b.	
D1. Weghalen primaire nesten	Provincie, gemeenten	Lokale bestrijders (vergoeding), imkers (vergoeding), AH PBM en pakken (6 in 2026)	€ 28.320	€ 1.800
D2. Weghalen primaire nesten	Provincie, gemeenten	Lokale bestrijders	€ 83.700*	
E. Weghalen secundaire nesten	Provincie, gemeenten	Lokale bestrijders en landelijke bestrijder	€ 344.000*	
F. Bescherming bijenvolken	Imkers	Advanced Koldo Belasko, Muilkorven, Harpen		
			€394.670 (D1)	€24.700 (D1)
			€450.050 (D2)	€22.900 (D2)

(*Deze kosten zijn gebaseerd op de huidige kosten voor ruiming door de landelijke bestrijder. Als we lokale bestrijders inzetten verwachten we minimaal een reductie van deze kosten met een factor 3.)

Levenscyclus van de Aziatische Hoornaar

- Belangrijk, zodat je weet wanneer je moet handelen. Bijvoorbeeld het beschermen van je bijen, wanneer er nog niet zoveel AH's op eiwit jacht zijn en je bijen dus nog tamelijk ongestoord kunt laten uitvliegen.

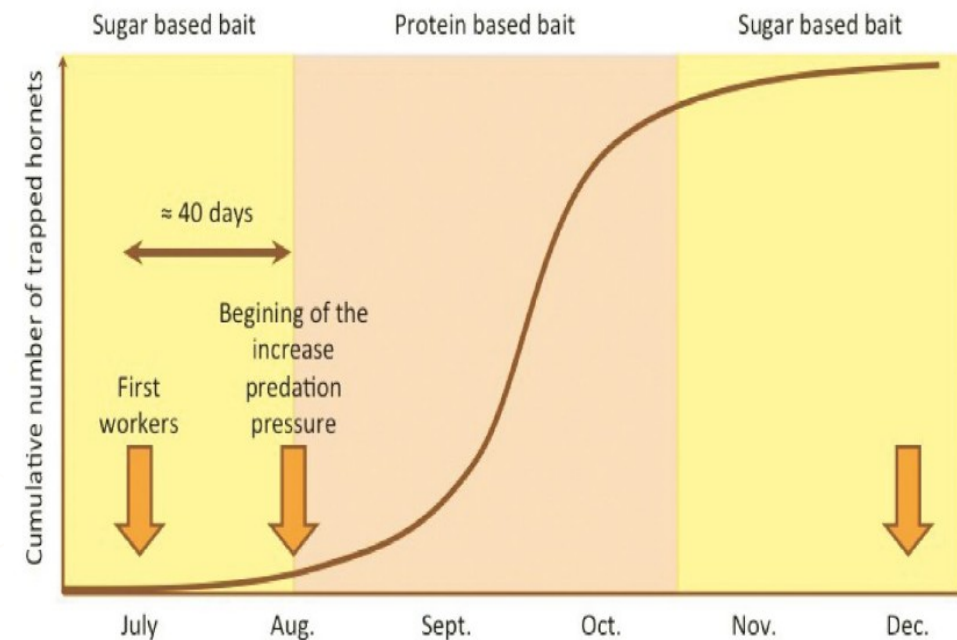
NBV

NEDERLANDSE
BIJENHOUDERSVERENIGING

Wat kun jij doen?

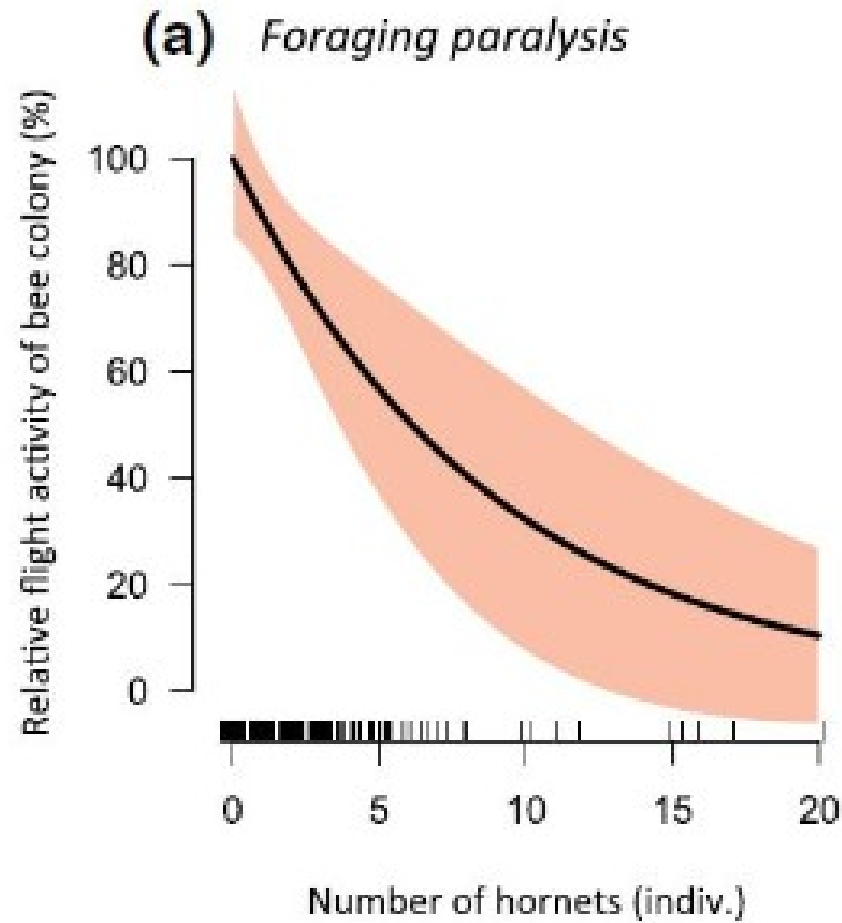

4 basisbehoefte:
Houtvezels
Water
Suikerbronnen
Eiwitbronnen

Bron: Monceau & Thierry, 2016.

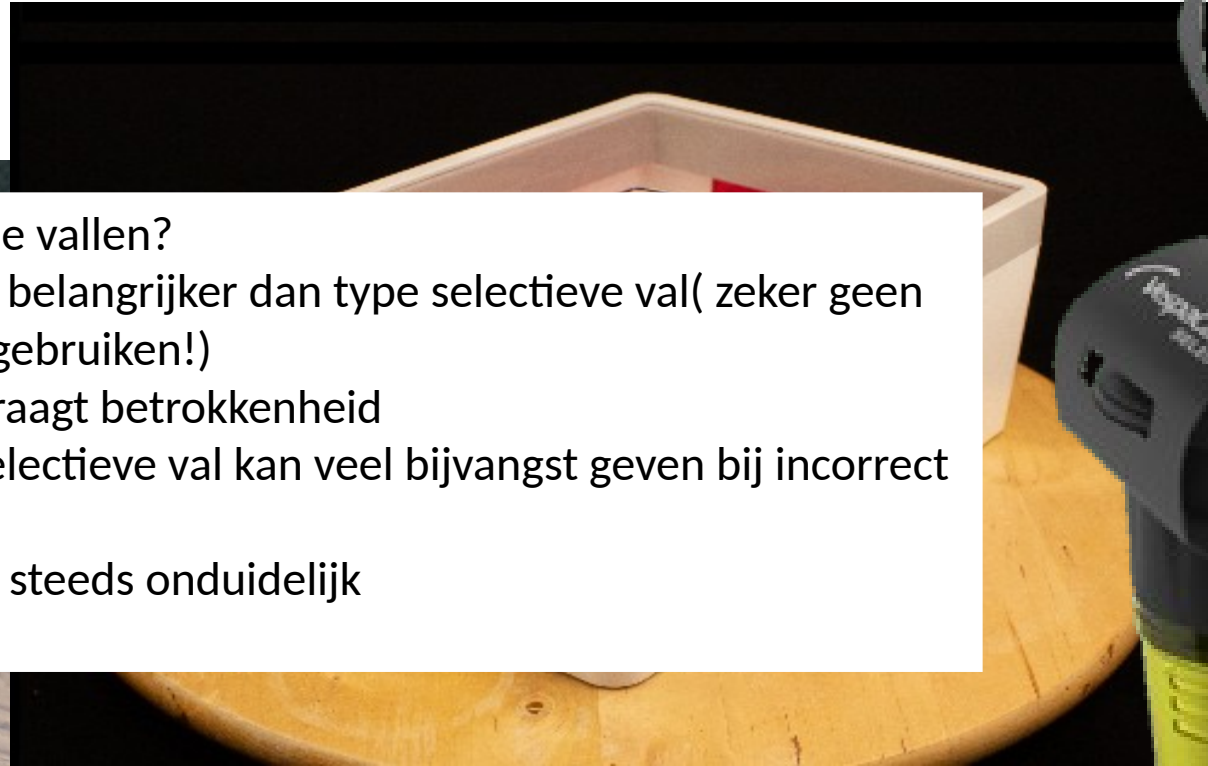
Wanneer neem jij actie om je volken te beschermen?

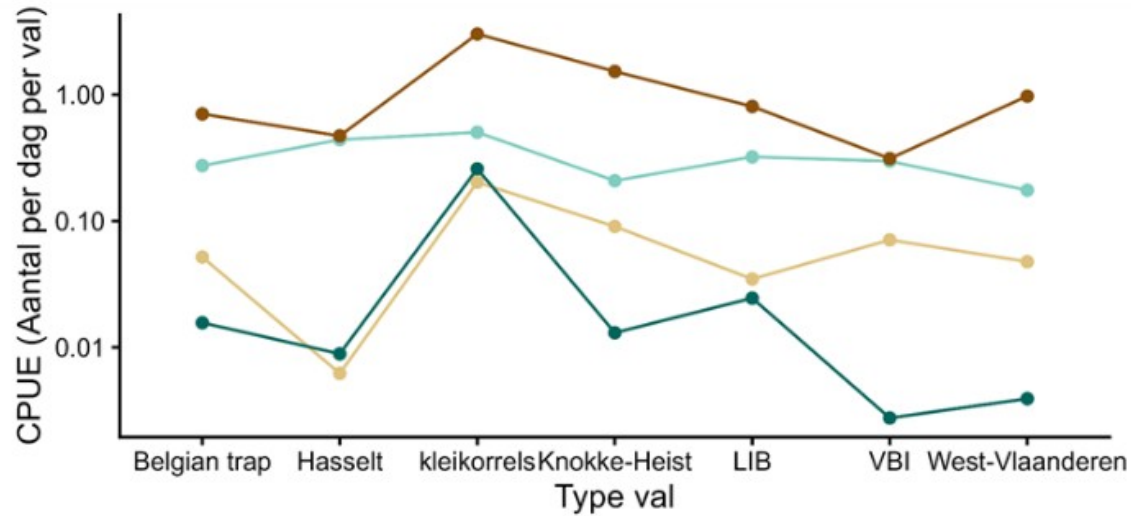
Selectieve vallen

Hoe selectief zijn de vallen?

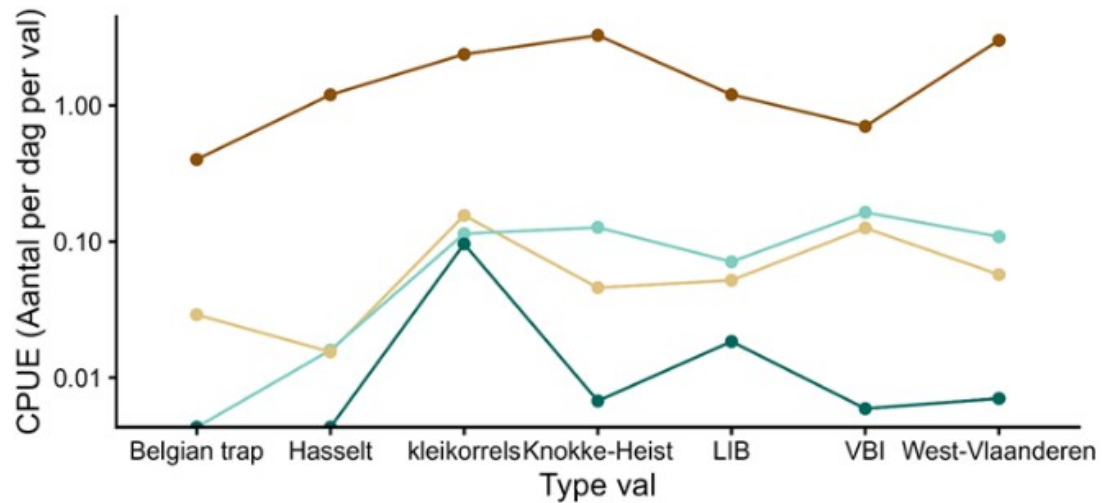
- Correct gebruik belangrijker dan type selectieve val(zeker geen aselectieve val gebruiken!)
- Goed gebruik vraagt betrokkenheid
- Ook een heel selectieve val kan veel bijvangst geven bij incorrect gebruik
- Effectiviteit nog steeds onduidelijk

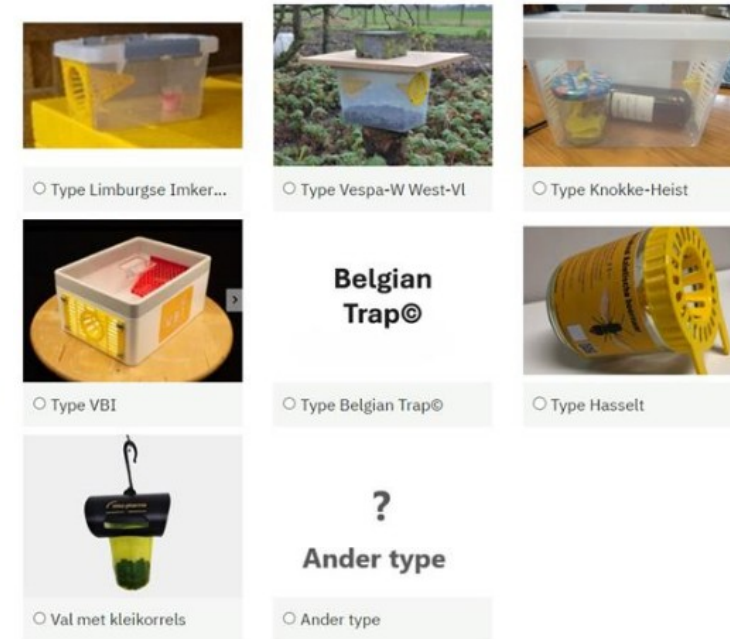
Effectiviteit van vallen

2025

2024

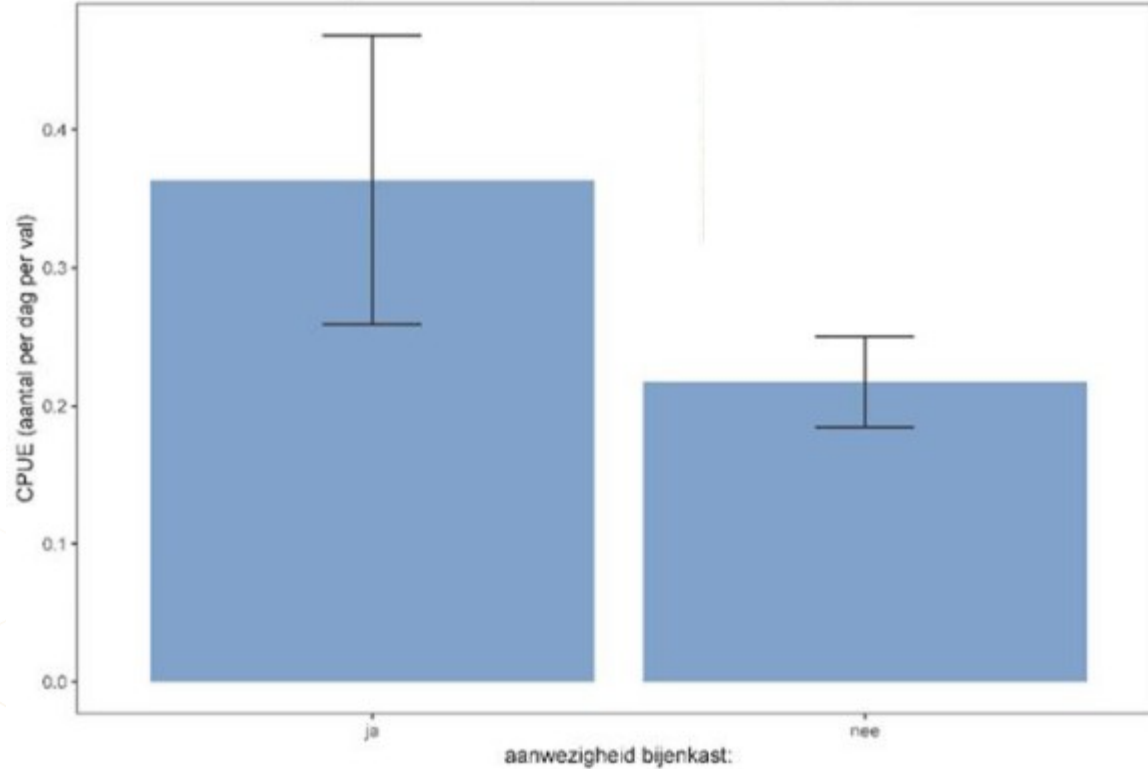
voorlopige resultaten

Waar plaats je vallen?

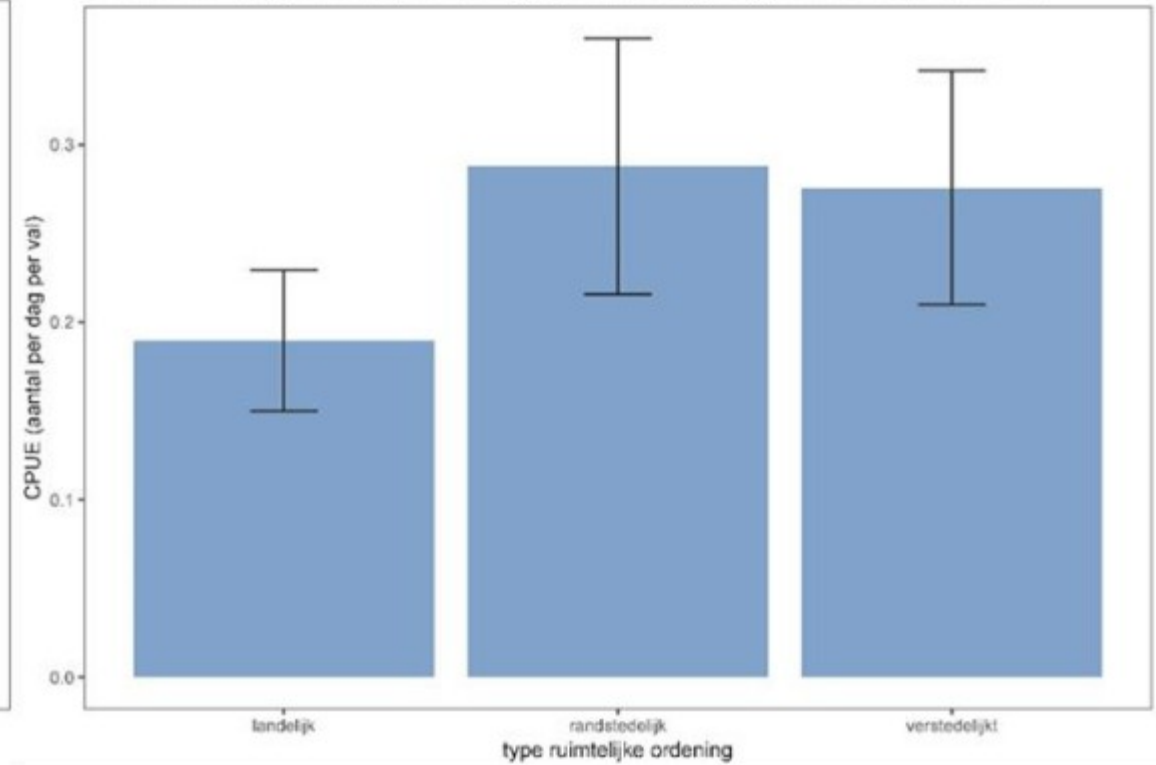
- Nesten die na 1 september zijn gevonden zijn potentieel nieuwe koninginnen uitgevlogen
- Koninginnen overwinteren vaker een tiental tot honderdtal meter van het nest
- Plan voorstel is dan ook gebaseerd op deze aannames
- Door vallen in een cirkel rond het geselecteerde nest t zetten kun je mogelijk ze effectiever vangen.
- Vallen plan voorstel
- Goed beheer van de uitgezette selectieve vallen is

Effectiviteit van vallen

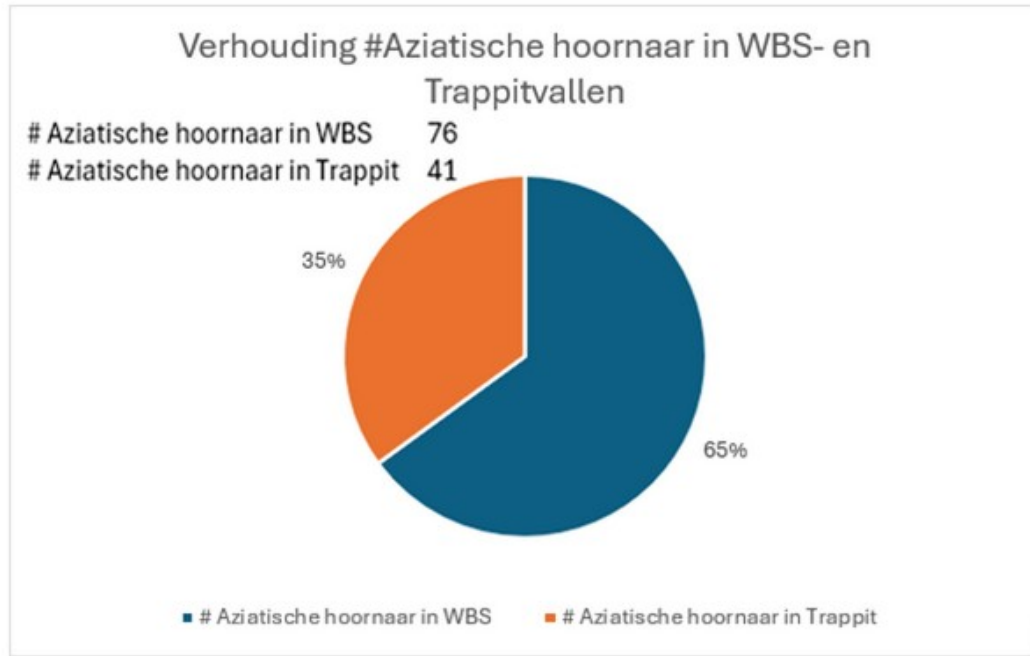
Invloed van de aanwezigheid van een bijenkast op het aantal gevangen Aziatische hoornaars

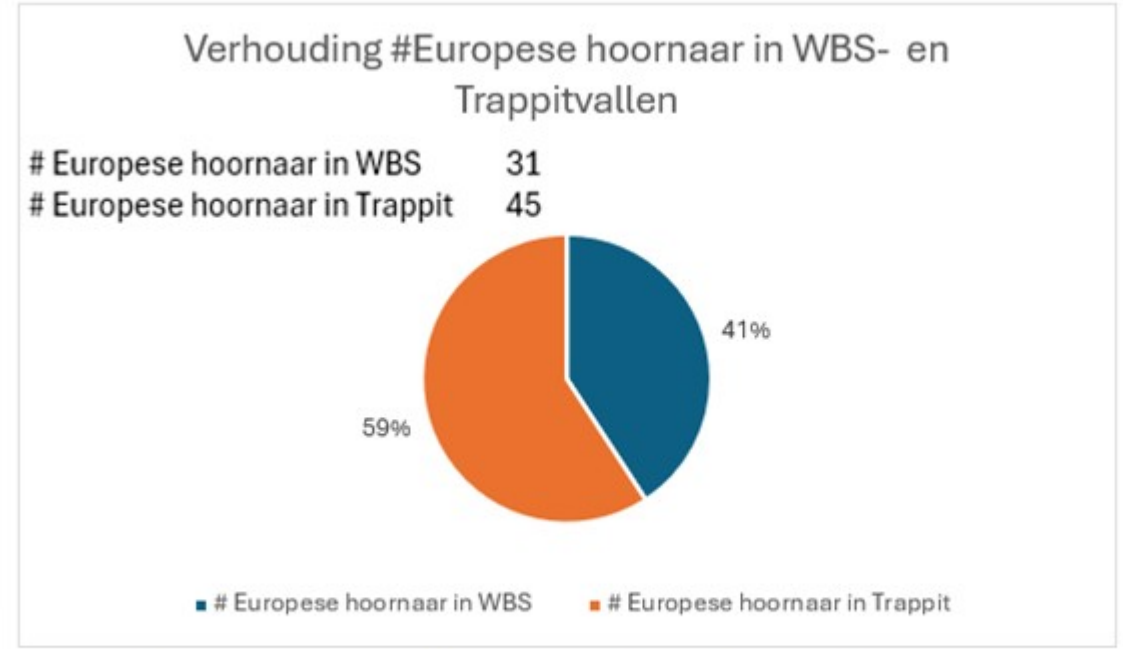
Invloed van het type ruimtelijke ordening op het aantal gevangen Aziatische hoornaars

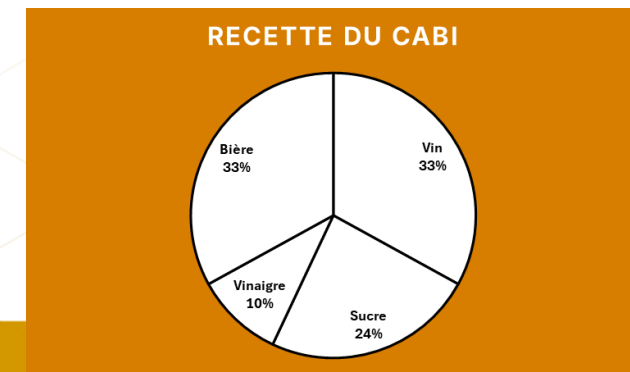
Effectiviteit van lokstof

Verhouding Aziatische hoornaar WBS- en trappitvallen Onderzoek Queen Usurpation Provincie Antwerpen (De Voght Neel - Provincie Antwerpen)

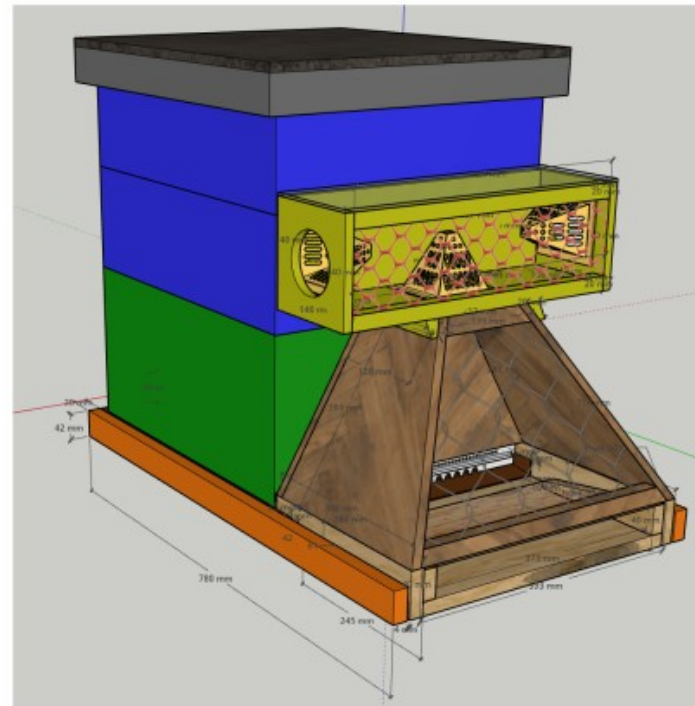
Verhouding Europese hoornaar WBS- en trappitvallen Onderzoek Queen Usurpation Provincie Antwerpen (De Voght Neel - Provincie Antwerpen)

Bescherming van je volken

Val Aziatische Hoornaar Simplex op Nicot bodem

<https://www.facebook.com/reel/1554842955693179>

Wil je meer weten?

UITNODIGING OM DEEL TE NEMEN AAN

AZIATISCHE HOORNAAR BIJeenkomst VOOR KENNISUITWISSELING

REGIO UTRECHT

8
FEBRUARI
2026

UITWISSELBIJeenkomst VOOR KENNIS RONDOM DE AZIATISCHE HOORNAAR; ZOEKEN EN VERWIJDEREN, BIJENKASTEN BESCHERMEN, BELEID EN STRATEGIE, VAN ELKAAR LEREN OVER DEZE INVASIEVE EXOOT.
GESCHIKT VOOR: ZOEKROEPLEDEN, BEWONERS, BESTUURDERS, IMKERS

INLOOP 13:00 START 13:30 EINDTIJD 16:30
AANMELDING VIA DIGITALE LINK VERPLICHT!
OUDE LIESBOSWEG 15, 3524 WZ UTRECHT

I.V.M BEPERKT AANTAL PLAATSEN VOOR DEELNEMERS WORDT VERSPREIDEN VAN DEZE UITNODIGING NIET GEWAARDEERD

https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=DQSIkWdsW0yxEjajBLZtrQAAAAAAAAAAAAa__Vd8SghURjBJRVBKU0dUOUNYWDIFOTYzNldFUDVVTC4u

<https://www.bijenhouders.nl/wp-content/uploads/2025/11/Verantwoord-beleid-Aziatische-hoornaar.pdf>

Verantwoord beleid
bij het beheer van
de Aziatische hoornaar
in Nederland

Jacques J.M. van Alphen
Naturalis Biodiversity Center

Geen standpunt van Naturalis

Het rapport is opgesteld door prof. dr. Jacques van Alphen, die gastonderzoeker is bij Naturalis. Dat maakt het stuk niet de beleidsopvatting van Naturalis. Het stuk is een reactie op een eerder verschenen rapport, [Leren leven met de Aziatische hoornaar](#), dat geschreven is door Theo Zeegers van de soortenorganisatie EIS, die eveneens gastonderzoeker is bij Naturalis. Ook dat advies vertegenwoordigt een standpunt van een gastonderzoeker, maar niet een standpunt van Naturalis.

<https://www.naturalis.nl/volg-onze-verhalen/statement-aziatische-hoornaar>

BELEIDSNOTITIE WESPENSTICHTING

Verantwoord omgaan met de Aziatische hoornaar in Nederland
- geen zinloze bestrijding maar proportioneel beheer

November 2025

<https://wespenstichting.nl/beleidsnotitie-aziatische-hoornaar/>

Imkeren is beschermen, vandaag én morgen!